

“Yıkık Kentli Kadınların Hikâyesi”

Cumhuriyet Kitap eki

Yasemin Yazıcı

Müge İplikçi depremde sevdiklerini yitiren kadınların öykülerini getiriyor önümüze

Müge İplikçi, kadın sorunsalına hep duyarlı olan bir öykücümüz. Bu kez 17 Ağustos depremi sonrasında, hayatlarının anlamı olan sevdiklerini apansız kaybeden kadınların öykülerini derleyip güncel hayatımıza bırakıverdi.

Kentler barındırdığı insanların ruhunu taşıyorsa yıkık kentin ruhunu nasıl taşıyabilmektedir insanlar. Üstelik bu ruhlar evinin sahipleri kadınlarsa, yok olan ve artık hayalsiz kalan evleri sonrasında, acılarını nasıl omuzlayıp taşımaktadırlar?

Müge İplikçi, kadın sorunsalına hep duyarlı olan bir öykücümüz. Bu kez 17 Ağustos depremi sonrasında, hayatlarının anlamı olan sevdiklerini apansız kaybeden kadınların öykülerini derleyip güncel hayatımıza bırakıverdi.

Bir gün yaşam nedenlerinizi yitirirseniz geriye kalan boşlukta neler yapabilirsiniz?

Çoğumuz böyle bir düşünceyi aklımızdan bile geçirmek istemez ama, o kaygı her şeye karşın hep içimiz sıra bizimle yaşar.

(“1 Mayıs 2000 tarihinde anılarla dolu evimi, bir zamanlar çocuklarımla yaşadığım o evi terk etmek zorunda kaldım. Evimizi satın alan yeni ev sahipleri bu tarihte boşaltmamı istemişlerdi benden. Yeni bir hayata doğru ilk adımdı bu. Evden ayrılırken çok acı çektim. Asıl acım çocuklarımla olmayıştıydı. Herkes normal hayatına dönmüş, çevremde kala kala bir tek kızımın İngilizce öğretmeni Cemile öğretmen kalmıştı. Bugün hayatta kalışımı ona borçluyum. Ölümünden o çekip aldı beni. İntihardan o kurtardı. Aylarca evde tek başıma ilaçlarla yaşadım. 55 kilodan 42 kiloya düştüm. Sürekli ağlıyordum. Kabullenememiştım. En önemlisi çocuklarımla hâlâ bir kere bile bakamamıştım. Yeni taşındığım evde çocuklar için bir oda ayırmış, ranzalarını koymuştım. Oyuncakları yatağın üzerinde onları bekliyordu. Ayşegül’leri, yapbozları, arabaları... Küçük kızım, İbrahim Erkal’ın ‘Ayrılır mı et tırnaktan’ şarkısı çıktığı zaman ‘Anne bu bizim şarkımız, et tırnaktan ayrılmaz değil mi?’ diye sorardı. ‘Hayır kızım ayrılmaz’ derdim. Ama bugün hiçbiri yoktu. Bundan acı hiçbir şey yoktu. Acı buydu.”)

Kitaptaki kadınların ortak acıları evlat acısı: Zaten daha ötesi de yok sanırım.

(Gecenin bir vakti çocuklarımla tuvalete kaldırmak için uyandım. O arada asıl depremden önce ufak sarsıntılar olmuş. Belki de ona uyandım, farkında değilim. Canım o sıra su içmek istedi, ama koridorun kapısı kilitli olduğu için üşendim. Normalde hep bir bardak su alırım yanıma, ama o gün almamıştım. Sonra ne gereği var dedim, sabah olur içerim. Tam yatağıma yatmıştım şöyle geçti içimden: Çocuklarımla bir öpeyim. Karşılıklı yatıyoruz. Onlar iki divanda, biz iki divanda. Öpeyim dedim işte. Sonra dedim ki, “Eee kaçmıyor ki yarın öperim, uyanmasınlar.”)

Kitabı okuyacağımı söyleyince bir arkadaşım “İyi bir zamanda oku... çok hüzünlü” diye uyardı. Bilmiyorum artık hüzünlenmemek için iyi zaman bulmak olası mı? Hayatın tuhaf rastlantılarında bir sürü aksilik üst üste geliyor. Bazen az da olsa birkaç sevinçli haber bir arada kutlanıyor. Belki de en geçerlisi, duyarlıklarımızla baş edebilmeyi öğrenmek; bu hayatta.

17 Ağustos depreminin kötü anıları hepimizin içinde bir korku tetikçisi olarak hâlâ yaşıyor. Ve hâlâ arada sırada sallanıyoruz... üstelik, büyük bir depremin beklentisi içindeyiz, ancak yaşam sürüyor. Görünmez zincirlerimizle debelenip duruyoruz güncelin ritminde..

Onlar da günlük yaşama döndüler. Ama o günlerin acısını dindirebilmiş midir bu günlük yaşam?

(İntihara gelince... Dini inançlarım intihar etmemi engelliyor.

Rüyalarım... Bazen konuşuyorum çocuklarımla, bazen öpüyorum bazen sadece görüyorum. Hastanedeyken beyimi rüyamda gördüm. “Ben iyiyim, bir kuduz aşısı yapıldığı kadar canım yandı Gülay” diyordu. O rüya beni biraz rahatlattı. Mezarlarına gittiğimde seslerini duyacak gibi oluyorum. Mezarlarını yaptırmadan önce sanki ellerini bana uzatacaklarmış gibi geliyordu. (...) Doktor hanım bana “Eşinin, çocuklarının en sevdiği yemekleri yapmalısın” diyor. “Üzülmemen gerek, sen ölseydin onların perişan olmasını ister miydin?” diyor. Bunlar bana biraz kuvvet veriyor. Ehliyet alıyorum şimdi. Bilgisayar öğreneceğim. Yani onlar beni dimdik görmek isterlerdi.)

İşte yaşamın anahtar sözcükleri, doktor hanımın söylediklerinde. Gerçekten hepimiz sevdiklerimizin arkasından ölüp gitmek isteriz. Oysa kendi ölümümüz söz konusu olduğunda hiçbirimiz sevdiğimizimizin ardımız sıra ölmesini dileyemeyiz. Yaşama güdüsü de herhalde gücünü bundan alıyor. Acılar ne denli büyük olursa olsun, yine de biraz küçük sevinçlerle de olsa, direnmektir yaşamak.

(Geride kaldı. Şu an dine ve dini kitaplara meyil etmiş durumdayım. Peki Allah’a inancım pekişti mi depremden sonra? Daha çok isyankâr oldum. Gerçekten öyle. Aslında bu isyanım hayatın kendisine. Ben mesela şu anda devlete, millete, yerel yönetime, her şeye kırgınım.)

Bu anlatılanlara eklenecek pek az sözcük var. Sanırım bu nedenle, Müge İplikçi de kendisinin varoluşu olan edebi kaygılarını bir yana bırakmış. Değişik konumlardaki kadınlarla konuşmuş, arkadaşlık etmiş ve sonrasında onların hikâyelerinin tüm çıplaklığı ile bizi karşı karşıya getirmeyi amaçlamış. Bir belgesel kitap.. acıları ve her şeye karşın ayakta kalmayı anlatan, yıkılmış hayallerin olduğu yerde, bir kadın olarak da direnmeye çabalayan o yufka yürekli anneler.

(Eğer evimiz her şeyiyle tam yapılmış olsaydı, deprem perdesi, deprem bağlantısı, zemin etüdü falan, ondan sonra benim çocuğum ölmüş olsaydı hiç gam yemeyecektim, inan ki bu kadar yanmayacaktım “çünkü zamanı gelmiş” diyecektim. Ama öyle düşünmüyorum şimdi. Çocuğumun katili olarak, ben müteahhiti, görevini yapmayanları görüyorum. Hepsini suçluyorum. Zincirleme bir suç. İnan ki öyle. Şimdi fay hattının orası yeşil alan ilan ediliyor. Niye daha önce yeşil alan ilan edilmedi? Niye fay hatlarının üzerlerine binaları yaptırıldı? Fay hattının üzerindeki binalar kırk milyara satılıyordu tabii.)

Yolsuzluğun ve yoksulluğun birbirine koşut olduğu ülkelerde, hayat çoğunluk için daima zor geçer. Hep söyleniyor ya, deprem değil yıkıcı olan, kurduğumuz kentlerin binaları toplu mezarlarımız.

Bir sivil bölgeyi bombalayan hedefine kilitlenmiş savaş pilotuyla, biraz daha mal mülk yapıp bol para yemek için uyduruk evler yapan müteahhitler ve onların anlaşmalı belediyeleri arasında hiçbir fark yok. Savaş pilotu emir uyguluyor... peki bu müteahhitler kimin emrinde çalışıyor?

Yıkık Kentli Kadınların Hikâyesi ne yazık ki ülkemizde bir türlü bitmeyen hikâyeler: Hep ucuz çıkarlar için ödenen insan hayatı; her zaman en pahalı bedel.

30.05.2002